

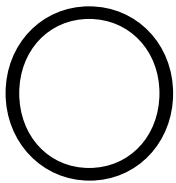

Pääsihteerin

PALSTA

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO KAIKILLE

TIMO KARJALAINEN

etusministeri **Anders Adlercreutz** (r.) kertoi joulukuussa 2025 ministeriön alkavan selvittää erillisten

katsomusaineiden yhdistämistä kaikille yhteiseksi.

Adlercreutzin perusteluihin on helppo yhtyä siltä osin, että oppilaiden erottelu uskonnollisen taustan mukaan eri opetusryhmiin ei varmasti ainakaan edistä oppilaiden keskinäistä yhteisyyden kokemusta. Nykyisessä taloustilanteessa, jossa kaikkea leikataan, olisi myös käyttä rahalle, joka vapautuisi opetuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta, kun katsomustunnit olisivat tavallinen luokan yhteinen tunti siinä missä äidinkieli tai historia. Rahasäästön lisäksi yksinkertaistus myös helpottaisi opettajien, rehtorien ja oppilaiden elämää.

Miksi meillä ylipäätään on erillisiä katsomusaineita ja miksi osa poliitikoista haluaa pitää niistä kynsin hampain kiinni?

Uskonnonopetuksen asemaa kouluissa perustellaan usein tarpeella ymmärtää uskontoja nyky maailmassa. Tätä lausuttua päämäärää ei edistä oppilaiden eristäminen toisistaan eri

ryhmiin. Miksi sitten tarvitaan erilliset ryhmät – siksi, että uskonnonopetus käytännössä on uskonnon indoktrinointia oppilaaseen, eikä mikään uskontokunta siedä sitä, että lapseen iskostettaisiin jotain toista uskontoa. Joten emme voi opettaa muslimiperheen lapselle kristinuskoa emmekä kristillisen perheen lapselle islamia. Tavoite toisten uskontojen ymmärtämisestä ei tällä tavalla etene.

Toinen usein kuultu perustelu ”oman” uskonnon tuntemisen tarpeesta on sekin onntto. Enemmän kyse on halusta tehdä opetettavasta uskonnosta oppilaalle oma. Jos tavoite on, että oppilaat tietävät, mistä syystä kristinuskossa vietetään pääsiäistä, se pitää voida kertoa muslimiperheen lapselle ja kristillisen perheen lapselle samalla tavalla. Erillinen opetus on omiaan tuottamaan erilaisia käsityksiä, joka taas heikentää eri tavalla opettajien välistä toistensa ymmärtämistä.

Näihin kaikkiin tavoitteisiin vastaa ja kaikki ongelmat ratkaisee hyvin yksinkertainen muutos: poistetaan kaikki uskonnonopetus ja jätetään elämäntietä ainoaksi vaihtoehdoksi.

ET ei ole ateismin opetusta. Se ei ohjaa oppilasta mihinkään muottiin, vaan kehittää omaa ajattelua ja kertoo maailmassa olevista uskonnoista. ET soveltuu siten jokaiselle oppilaalle kootaustasta riippumatta ja antaa tiedol-

liset ja sosiaaliset valmiudet kohdata muihin katsomuksiin kuuluvia ihmisiä. Ainoa syy olla tekemättä ET:stä kaikkien katsomusaine voi olla vain se, että toivotaan koulussa olevan uskonnon opetusta, joka leimallisesti nojaa oppilaan ”oman” uskonnon suuntaan. Mutta onko ylipäätään tarkoituksenmukaista tai oikein, että koulu opettaa tiettyä uskontoa oppilaalle ”omaksi”? Yhteiskunnassa on katsottu, että yleinen koulutus jokaiselle on hyvä asia ja siksi siihen ollaan valmiita käyttämään suuri määrä verovarvoja. Koulunkäynti paitsi auttaa valtavasti yksilöä selviytymään elämässään ja menestymään taloudellisesti, se on myös yhteiskunnan vauraudelle kriittisen tärkeää. Kaikki kattava koulusivistys ja suurituloistenkin etu on maksaa veroissa vähävaraistenkin lasten koulunkäynti. Koulun merkitys tässä perustuu tietojen, taitojen ja maailman ymmärryksen opettamiseen. Yksittäiset tiedonjyvät ovat tässä kudelmassa toisiaan tukevia lenkkejä, joista muodostuu kokonaisuus.

Yksilön, yhteiskunnan tai veronmaksajien hyödyn kannalta ei ole merkitystä omaksuuko oppilas vanhempiensa tai esivanhempiensa uskonnolliset näkemykset omikseen. Merkityksellistä on, että oppilas on kasvanut ajattelemaan, tulee toimeen erilaisten ihmisten kanssa ja tietää maailmasta.

